

Motion till riksdagen 2022/23:2318

av **Muharrem Demirok m.fl. (C)**

med anledning av skr. 2022/23:44 Riksrevisionens rapport om skolpengen – effektivitet och konsekvenser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att säkerställa en långsiktigt hållbar resursfördelningsmodell genom en bred överenskommelse, exempelvis i en parlamentarisk kommitté, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ny modell för resursfördelningsystemet i svensk skola, som tar hänsyn till skolors olika ansvar, elevers behov, utbudsansvaret samt möjligheten för små skolor att existera, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att viss tröghet i resursfördelningsystemet, exempelvis vid skolbyte, behövs och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket kring nyetableringar av fristående skolor behöver ses över och förtydligas för att undvika negativa påföljder för elever och skolväsendet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet anser att det är högst angeläget att svensk skola får ett nytt resursfördelningsystem. Det har utretts tidigare. Riksrevisionen är mycket tydlig i sin rapport där det står att ”de bestämmelser som avser ersättning till enskilda huvudmän för elever i grundskolan i vissa avseenden motverkar en likvärdig skola och därför behöver förändras”. Kort sagt: Skolpengen måste reformeras. Dagens system försvårar för skolhuvudmännen att planera sin verksamhet och pengar går inte dit de behövs som mest. Att skolpengen sätts utifrån lokala behov är bra, men skillnaderna mellan kommuner är för stora.

Centerpartiet står fortsatt fast vid att vi vill se ett skolpengssystem som bättre tar hänsyn till skolors olika ansvar och elevers behov. Kommuner behöver ersättas för de ökade kostnader som uppstår till följd av hemkommunsansvaret – att säkerställa att alla barn i skolpliktsålder får en utbildningsplats. Centerpartiet vill också säkra att driften av små skolor kan upprätthållas och instämmer i Riksrevisionens ansats att befolkningstäthet och andra faktorer ska påverka skolpengen. Det är av yttersta vikt att ett resursfördelningssystem utgår från verkligheten även ute i landets små kommuner, där elevunderlaget är betydligt mindre än i städerna. Skolan är en viktig del i samhällsbygget och centralt för en levande landsbygd – där behöver staten också ta sitt ansvar.

Riksrevisionen föreslår att de fristående grundskolorna ska ersättas med ett nationellt bestämt schablonbidrag samtidigt som de kommunala huvudmännen även fortsatt bör vara fria att själva bestämma hur de ska resursätta sin utbildningsverksamhet. Centerpartiet stänger inte dörren för förslag som kan bidra till en mer långsiktig och likvärdig resursmodell, men det är viktigt att en schablonersättning speglar hela landet.

Vi instämmer i Riksrevisionens påpekande att det finns anledningar till att utreda viss tröghet i skolpengssystemet för en fördröjd överföring. En elevs byte av skola medför alltför stora ekonomiska konsekvenser och försvårar planeringsförutsättningarna för skolorna. Riksrevisionen lyfter också med rätta den problematik som finns kopplat till kommuners yttranden för etableringar av fristående skolor i kommunen eller närliggande kommun. Både hur kommunerna ska bedöma etableringens påverkan samt hur mycket hänsyn Skolinspektionen ska ta till kommunernas yttrande behöver tydliggöras. Eftersom en fristående huvudman både kan ändra plats och antal elever efter godkännande är det dessutom i praktiken omöjligt för kommuner att avgöra konsekvensen av en etablering. Detta regelverk behöver ses över.

Slutligen vill vi i Centerpartiet återigen betona att det är angeläget att ett resursfördelningssystem kommer på plats som är hållbart på lång sikt. Centerpartiet välkomnar därför att regeringen avser att utreda resursfördelningssystemet, men det måste ske skyndsamt och med brett parlamentariskt samförstånd. Ett nytt system behöver kunna tolereras oavsett vem som sitter i regering, för att ge skolhuvudmännen bättre planeringsförutsättningar. Därför bör utredningen av skolpengen förankras brett, exempelvis i en parlamentarisk kommitté. Med ett resursfördelningssystem som värnar om och säkerställer att elever får resurser efter behov, kan skolans kompensatoriska uppdrag stärkas. Det är centralt för en likvärdig skola och en viktig del för att bygga Sverige starkare som kunskapsnation.

Muharrem Demirok (C)

Anders Ådahl (C)

Niels Paarup-Petersen (C)